

Uitvoeringsplan
Biodiversiteit
Gemeente Dinkelland

Januari 2020

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	3
1.1.	Aanleiding	3
1.2.	Doel.....	3
1.3.	Projectgebied	3
2.	Huidig uitvoeringprogramma	4
2.1.	Maaien bermen en sloten.....	4
2.2.	Slootonderhoud	4
2.3.	Vanuit afdeling groenbeheer	4
2.4.	Casco beleid, inpassingsplannen, erfbeplantingsplannen, KGO-projecten	5
3.	Integrale visie.....	5
4.	Kansen en ambities	6
4.1.	Berm- en slootbeheer	6
4.2.	Slootonderhoud	8
4.3.	Maaien wadi's	9
4.4.	Burgerparticipatieprojecten	9
4.5.	Groene Loper	10
4.6.	Klimaatadaptatie.....	10
4.7.	Groene schoolpleinen	10
4.8.	Natuurinclusief bouwen.....	10
4.9.	Landschapsdeal	10
5.	Externe partijen	10
6.	Communicatie	11

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

De gemeenteraad van de gemeente Dinkelland heeft in een motie Nationale Bijenstrategie d.d. 20-02-2018 het college opgedragen om zich in te zetten om de biodiversiteit te bevorderen. Daarnaast is er behoefte aan een integrale visie en uitvoeringsagenda voor de gemeente Dinkelland ter bevordering van de biodiversiteit.

Documenten die ten grondslag liggen aan dit rapport:

- Rapport Biodiversiteit Dinkelland, Eelerwoude, 18-12-2019
- Raadsbrief 2019, nr. 16; Biodiversiteit, 04-04-2019
- Motie Nationale Bijenstrategie; Raadsvergadering 20 februari 2018

1.2. Doel

Het doel van dit rapport is de aanzet geven tot een duurzaam beheer ter bevordering van de biodiversiteit. Als eerst wordt er inzicht gegeven in het huidige uitvoeringprogramma en wat daarin nu al bijdraagt aan de biodiversiteit. Inclusief de daarbij behorende visie en gewenste doelen.

Uiteindelijk worden er aanbevelingen in de vorm van kansen en ambities aangedragen. De gemeente kan daarbij keuzes maken welke koers en welke onderdelen specifieke aandacht verlangen.

1.3. Projectgebied

Figuur 1: Gemeentegrenzen gemeente Dinkelland (bron: PDOK nov-2019)

Het betreffende gebied van het plan beslaat de totale gemeente Dinkelland, gelegen in het noorden van Twente (Overijssel). de gemeente heeft een oppervlakte van 176 km², waarvan een groot gedeelte bestaat uit (hoger gelegen) zandgronden.

Dit rapport gaat dieper in op de manier van maaien van extensief gras op gemeentelijke percelen in het buitengebied. Onder extensief gras verstaan we; wegbermen, droge slootkanten en watervoerende slootkanten.

2. Huidig uitvoeringprogramma

2.1. Maaien bermen en sloten

Momenteel worden de bermen (914km) in de gemeente Dinkelland beheerd door middel van het beheer: ecologisch maaien.

Het maaien gebeurt door middel van een tractor met een maaizuigcombinatie. De maaizuigcombinatie is uitgerust met een klepelarm voorzien van afzuigslang waardoor maaisel in 1 werkgang wordt geklepeld en afgevoerd.

Aan het eind van het voorjaar, vanaf begin juni, wordt de eerste meter vanaf kant verharding geklepeld en afgezogen. Dan worden ook de uitzichthoeken rondom kruisingen en rotondes geklepeld en afgezogen om de verkeersveiligheid te waarborgen. In het najaar wordt het hele profiel van de wegberm geklepeld en afgezogen. De sloten worden geklepeld, hiervan blijft het maaisel liggen.

Binnen de gemeente zijn er meerdere (straat)klootschietbanen. Op verzoek van de verenigingen worden deze banen 3 tot 4 keer per jaar geklepeld en afgezogen, de bijbehorende sloten worden 2 keer per jaar geklepeld en blijft het maaisel liggen.

Sinds 2018 worden wegbermen bij renovatiewerkzaamheden ingezaaid met bloemenmengsels. Deze bermen worden pas gemaaid als de bloemen zijn uitgebloeid. Ze worden dan geklepeld en afgezogen.

Overzicht inzet maaien bermen en sloten 2019	
Trekker met maaïarm, klepelmaaier en afzuiging	650u x 95 = € 61.750
Trekker met maaïarm en klepelmaaier	650u x 85 = € 55.250
Trekker met klepelmaaier	300u x 80 = € 24.000
Inhuur derden	320u x 85 = € 27.200
Afzoeken bermen en landerijen	€ 25.000,-
Uren teamleider	100u x 100 = € 10.000
Totaal	€ 203.200,-

2.2. Slootonderhoud

Slotenonderhoud bestaat uit het schoonhouden en op de juiste diepte houden van sloten zodat tijdens natte tijden het water goed afgevoerd kan worden.

In Dinkelland worden de sloten 1 keer in de 4 jaar door middel van mobiele kraan en trekker met maaikorf uitgediept. Het vrijgekomen materiaal wordt voor een derde deel direct opgeladen en afgevoerd naar omliggende bouwlanden van agrariërs. Twee derde deel wordt eerst op de slootkant gelegd en een of 2 dagen later afgevoerd naar omliggende bouwlanden.

Overzicht inzet slootonderhoud 2019	
Korven sloten met mobiele kraan	750u x 95 = € 71.250
Korven sloten met trekker en korf	350u x 90 = € 31.500
Afvoer maaisel met trekker en dumper	750u x 75 = € 56.250
Afvoer maaisel met vrachtwagen	500u x 95 = € 47.500
Afzoeken en verwerken slootmaaisel	€ 15.000
Opladen en afvoeren slootmaaisel watergangen Waterschap	€ 15.000
Totaal	€ 236.500,-

2.3. Vanuit afdeling groenbeheer

De groenbeheerders van Noaberkracht passen de uitvoering van het groenwerkzaamheden aan op de wens naar meer biodiversiteit in de gemeente Dinkelland. Voor het inzaaien van bermen bij wegonderhoud wordt er in plaats van bermengraszaadmengsels momenteel gekozen voor EPR-zaadmengsel. De zogenoemde Eikenprocessierups mengsels zijn kruidenmengsels die de natuurlijke vijanden van de Eikenprocessierups aantrekken. De kruiden zorgen voor de mogelijkheid van ei-afzet, voedsel en bescherming voor een tal van insecten.

Bij de aanplant en renovatie van groene elementen in de gemeente wordt er ook gekeken naar de toekomstige waardes met betrekking tot biodiversiteit. Bij het bepalen van het sortiment wordt er zoveel mogelijk gekozen voor drachtbomen en voor planten en heesters die aantrekkelijk zijn voor insecten.

2.4. Casco beleid, inpassingsplannen, erfbeplantingsplannen, KGO-projecten

Sinds 2012 hanteert de gemeente Dinkelland bij aanvragen van aanpassingen aan landschappelijke elementen het Cascobeleid als leidraad. Het Cascobeleid heeft als doel om de kwaliteit van het landschap, voornamelijk in het buitengebied, te behouden, ook als er ontwikkelingen plaatsvinden als schaalvergroting van de landbouw.

De Cascobenadering wordt gebruikt als toetsingskader bij vraagstukken als inpassingsplannen en erfbeplantingsplannen. Het gebruik resulteert in de toepassing van gebiedseigen inheemse soorten, (ecologische) verbindingen in het landschap en herstel van singels.

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

Bij een bepaalde norm van waardevermeerdering van het eigendom is men verplicht een deel hiervan terug te investeren in de ruimtelijke kwaliteit op eigen terrein of in de omgeving. Indien dit niet lukt dient het geld in een groenfonds worden geïnvesteerd, bijvoorbeeld de provinciale regeling Groene en Blauwe Diensten. Dit alles omschrijft de KGO; Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving.

3. Integrale visie

De gemeente Dinkelland zal zich inzetten om de kwaliteit en de omvang van biodiversiteit te vergroten. Er dient geïnvesteerd te worden in natuurrijke en bloemrijke plekken waardoor de flora en fauna zich weer kan ontwikkelen. Een grote diversiteit aan insecten en vlinders is noodzakelijk voor een goede balans en evenwicht in de natuur. Het huidige grondgebruik, evalueren van beheermethodieken en goede monitoring zal leiden tot nieuwe inzichten en nieuwe invullingen waardoor de biodiversiteit toeneemt.

De samenwerking met externe partijen en grondeigenaren is onmiskenbaar bij bovengenoemde doelstellingen, samen kunnen er verbindingen worden gelegd en op grotere schaal doelen worden behaald. Door het betrekken van jeugd en onderwijs is de kwaliteit van de biodiversiteit ook in de toekomst gewaarborgd.

4. Kansen en ambities

4.1. Berm- en slootbeheer

Bermen maaien kan op diverse manieren worden uitgevoerd. De meest economisch voordelige methode is het klepelen van de berm en het daarbij laten liggen van het maaisel. Ecologisch gezien de beste methode is het klassiek maaien ofwel het ouderwets hooien; bermen worden gemaaid, maaisel blijft enkele dagen liggen en wordt daarna verzameld en afgevoerd.

Het huidige maaibeeld (ecologisch maaien) van de gemeente draagt wel bij aan het verschrallen van de bermen maar niet zozeer bij de ontwikkeling van een diversiteit aan flora en fauna. Het huidige beleid heeft als nadeel dat het gewas niet meer kan drogen en zaden minder kans krijgen om in de bodem te belanden. Ook worden veel ongewervelden opgezogen.

(Zie rapport Gemeentelijke berm en Overijssel, P. Bremer 2019)

Tabel 5.1. Vormen van beheer en hun definitie. Groen = positief, rood = negatief, oranje = deels positief voor fauna, negatief voor flora.

Vormen van beheer	Omschrijving
Ouderwets hooien	Hooi wordt in berm gedroogd, gekeerd en na enkele dagen afgevoerd.
Modern hooien	Er wordt in berm gemaaid. Maaisel blijft niet of maar kort in berm liggen om vervolgens te worden afgevoerd
Ecologisch maaien	De berm wordt gemaaid en tegelijk wordt met maai-opraap machine het maaisel opgezogen naar aanhanger.
Beweiden	De berm vormt onderdeel van grotere beheereenheid en wordt beweid door runderen, paarden en/of schapen.
Maaien	De berm wordt gemaaid en het maaisel blijft in de berm liggen. Er wordt vanuit gegaan dat het maaisel verrot en overgroeid wordt door gras en kruiden
Klepelen	De berm wordt geklepeld. Dat wil zeggen dat het gewas kapot wordt geslagen en dan blijft liggen. Er wordt vanuit gegaan dat het maaisel verrot en overgroeid wordt door gras en kruiden
Niets doen	In de berm vindt geen enkel beheer meer plaats.

Figuur 2: Vormen van beheer (bron: rapport gemeentelijke berm en Overijssel)

Modern hooien

Het is vanuit de arbeidsinzet en kostenoverweging helaas niet haalbaar om van het huidige ecologische maaien over te stappen op het ouderwetse hooien. Een tussenweg hierin is om een gedeelte van de berm modern te hooien. Met name de bredere berm bieden de meeste kansen op het gebied van biodiversiteit. Bij modern hooien wordt er in de berm gemaaid met cyclomaaier of maaibalk. Het maaisel blijft minstens 1 of 2 dagen liggen bij droog weer om vervolgens te worden afgevoerd voor gebruik. Het laten liggen heeft vooral tot doel om het maaisel iets te laten drogen. Dat betekent dat er minder biomassa is om af te voeren. Doordat het even blijft liggen krijgen insecten een kans om te overleven, zoals bijvoorbeeld rupsen van een aantal soorten dagvlinders. (Zie rapport Gemeentelijke berm en Overijssel, P. Bremer 2019)

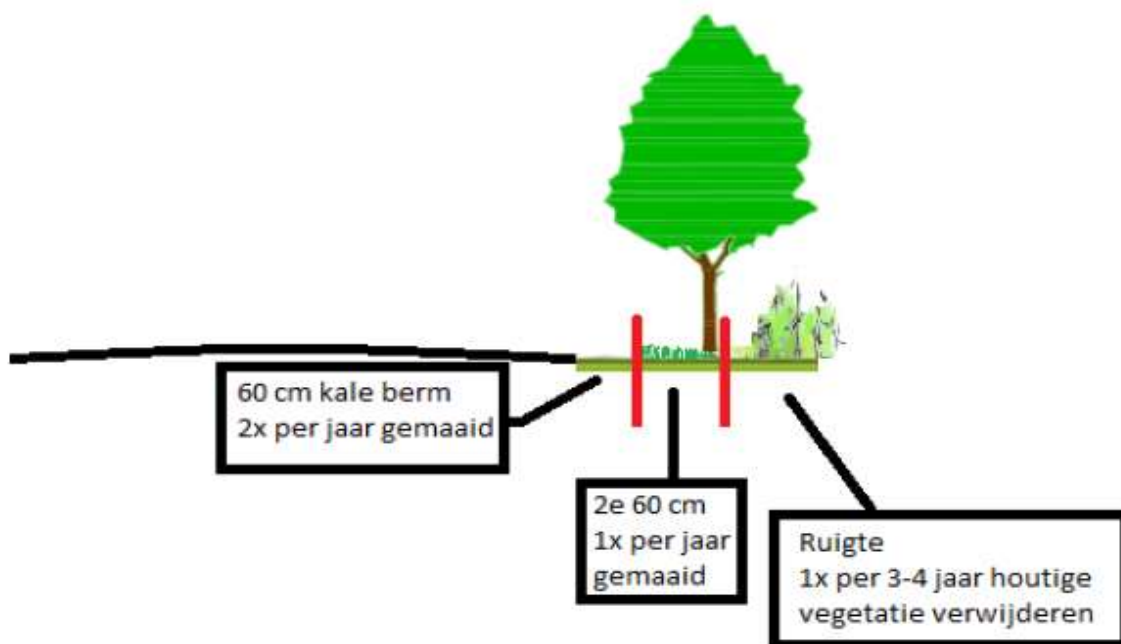
De aanbeveling hierin is om het modern hooien op de meest gunstige plekken door te gaan voeren. Door een klein gedeelte van de berm hiervoor aan te merken blijft de uitvoering beheersbaar en kunnen de effecten goed worden waargenomen. Aangezien de gemeente niet beschikt over het juiste materieel is het verstandig om de werkzaamheden in eerste instantie uit te laten voeren door een loonwerker of aannemer. Hierdoor hoeven er nog geen dure investeringen te worden gedaan.

Ecologisch maaien

De overige wegbermen kunnen beheerd blijven worden door middel van het ecologisch maaien. Dit draagt immers goed bij aan het verschrallen van de wegbermen waardoor de bodem geschikter wordt voor bloeiende kruiden en grassen. Door blijvend te verschrallen zal er op langer termijn het maaisel per maaibeurt minder worden. Uiteindelijk hoeft er in het gunstigste geval niet 2 keer gemaaid te worden maar kan er met 1 keer maaien worden volstaan.

In plaats van de 1^e beurt 1 meter te maaien en de 2^e de rest van de berm kan er beter gekozen worden voor het maaibeeld zoals ze in de gemeente Oost Gelre toepassen. De 1^e maaibeurt 60cm van de wegberm, de 2^e maaibeurt de 120cm vanaf kant weg. Zo kan er 120cm vanaf zijkant weg een ruigte ontstaan waarbij de

flora en fauna zich kan ontwikkelen. Deze laatste zone dient dan 1 keer per 3 a 4 jaar te worden afgezet. Dit zal verhoudingsgewijs duurder uitvallen omdat houtige gewassen de kans tot ontwikkeling hebben gekregen.

Figuur 3: Maaibeleid gemeente Oost-Gelre

Slootbeheer

Het huidige klepelbeheer dient gewijzigd te worden in het ecologisch maaien (maaien en afzuigen). Bij het huidige klepelen gaat het alleen om het maaien. Het maaisel blijft liggen. Bij droogte ontstaat dan een laag hooi die alles verstikt, bij nat weer een rottende laag die uiteindelijk door gras en kruiden overgroeid wordt. Deze vorm van beheer heeft een eutrofiërend effect.

Door te kiezen voor het ecologisch maaien zullen de sloten schraler worden. Het afvoeren van het maaisel zal kostenverhogend lijken, maar zal bij het slootonderhoud voor kostenverlaging zorgen. Het relatief dure uitdiepen en korven van de sloten zal minder vaak en minder bewerkelijk zijn dan dat het nu is doordat er geen organisch stof meer in sloten achterblijft. Het ecologisch maaien van sloten brengt echter wel meer afstemmingsmomenten met zich mee. Zo zou zich de verspreiding van onkruidzaden naar de aangrenzende percelen voor kunnen doen wat op de nodige weerstand zou kunnen stuiten. Dat vergt extra overleg met perceeleeigenaren. Ook de interne werkprocessen zullen afgestemd moet worden op de nieuwe wijze van maaien en beheren.

Het 2 jaarlijks maaien van droge sloten zal leiden tot een bezuiniging binnen Noaberkracht van €40.000. Deze kosten zullen volgens de verdeelsleutel voor €22.800 ten gunste van de gemeente Dinkelland komen.

Overzicht inzet maaien bermen en sloten		
	2019	Ideaalplaatje vanuit voorbeeldfunctie
Trekker met maaïarm, klepelmaaier en afzuiging	650u x 95 = € 61.750	1600u x 100 = € 160.000
Trekker met maaïarm en klepelmaaier	650u x 85 = € 55.250	Niet van toepassing
Trekker met klepelmaaier	300u x 80 = € 24.000	Niet van toepassing
Trekker met cyclomaaier		120u x 80 = € 9.600
Trekker met opraapwagen		120u x 80 = € 9.600
Inhuur derden	320u x 85 = € 27.200	€ 30.000
Afzoeken bermen en landerijen	€ 25.000,-	€ 25.000,-
Ploeg voor afmaaien ruigtes (2 man met zaag en trekker+versnipperaar)		120u x 250 = € 30.000
Uren teamleider	100u x 100 = € 10.000	200u x 100 = € 20.000

Voordeel op 2 jaarlijks maaien droge sloten		€-22.800
Totaal	€ 203.200	€ 261.400

Stappenplan

Om het huidige maaibeeld goed en geleidelijk om te vormen naar het hoogst haalbare met betrekking tot biodiversiteit is het raadzaam om dit in proces in stappen uit te voeren.

Stappenplan		
	Maatregelen	Begroting
2019	Uitvoering conform hoofdstuk 2.1	€ 203.200
2020	Nieuwe maaibeeld, achterste zones laten staan 2 jaarlijks maaien droge sloten Monitoring flora&fauna in bermen en sloten (0-meting)	€ 180.400
2021	Nieuwe maaibeeld, achterste zones laten staan 2 jaarlijks maaien droge sloten Klepelwerk vervangen voor klepelen en afzuigen Grotere percelen maaien met cyclomaaier en opraapwagen	€ 222.200
2022	Nieuwe maaibeeld, achterste zones laten staan 2 jaarlijks maaien droge sloten Klepelwerk vervangen voor klepelen en afzuigen Grotere percelen maaien met cyclomaaier en opraapwagen	€ 222.200
2023	Nieuwe maaibeeld, achterste zones laten staan 2 jaarlijks maaien droge sloten Klepelwerk vervangen voor klepelen en afzuigen Grotere percelen maaien met cyclomaaier en opraapwagen Ploeg voor afmaaien ruigtes (2 man met zaag en trekker+versnipperaar)	€ 261.400
2024	Nieuwe maaibeeld, achterste zones laten staan 2 jaarlijks maaien droge sloten Klepelwerk vervangen voor klepelen en afzuigen Grotere percelen maaien met cyclomaaier en opraapwagen Ploeg voor afmaaien ruigtes (2 man met zaag en trekker+versnipperaar) Monitoring flora&fauna in bermen en sloten	€ 261.400

Effecten

Bij het doorvoeren van het maaibeeld zoals dit in Oost-Gelre wordt toegepast dienen de bermen over voldoende breedte te beschikken. De breedte moet dan minimaal 1,50 meter zijn om na de tweede maaironde een achterste ruigtestrook te kunnen laten staan. De meeste bermen in de gemeente zijn hiervoor helaas niet geschikt.

4.2. Slootonderhoud

Het huidige slootonderhoud, het maaikorven van de sloten, is een behouden manier van slootonderhoud waarbij de bodem minimaal wordt aangetast. Hierdoor hebben zaden en insecten in de grond meer kans van overleven. Bij het tijdelijke deponeren van vrijkomende materialen op de kant krijgen insecten kans om te overleven. Door in de uitvoering tijdens een werkgang enkele strekkende meters begroeiing te laten staan kan flora en fauna beter overwinteren.

Overzicht inzet slootonderhoud		
	2019	Ideaalplaatje vanuit voorbeeldfunctie
Korven sloten met mobiele kraan	750u x 95 = € 71.250	€ 71.250
Korven sloten met trekker en korf	350u x 90 = € 31.500	€ 31.500
Afvoer maaisel met trekker en dumper	750u x 75 = € 56.250	€ 56.250
Afvoer maaisel met vrachtwagen	500u x 95 = € 47.500	€ 47.500

Afzoeken en verwerken slootmaaisel	€ 15.000	€ 15.000
Opladen en afvoeren slootmaaisel watergangen Waterschap	€ 15.000	€ 15.000
Ploeg voor afmaaien ruigtes (2 man met zaag en trekker+versnipperaar)		120u x 250 = € 30.000
Totaal	€ 236.500,-	€ 266.500,-

Stappenplan

Om het huidige slootonderhoud goed en geleidelijk om te vormen naar het hoogst haalbare met betrekking tot biodiversiteit is het raadzaam om dit in proces in stappen uit te voeren.

Stappenplan		
	Maatregelen	Begroting
2019	Uitvoering conform hoofdstuk 2.2	€ 236.500
2020	Nieuw slootonderhoud, hoger gelegen slootzones niet meer maaien Monitoring flora&fauna in bermen en sloten (0-meting)	€ 236.500
2021-2023	Hoger gelegen slootzones niet meer maaien en laten verruigen	€ 236.500
2024	Hoger gelegen slootzones niet meer maaien en laten verruigen Ploeg voor afmaaien ruigtes (2 man met zaag en trekker+versnipperaar) Monitoring flora&fauna in bermen en sloten	€ 266.500

Effecten

Als de bovengenoemde nieuwe maatregelen van de gemeente Dinkelland geheel op zichzelf staan en geen onderdeel uit zullen maken van een breder plan zullen de effecten op de biodiversiteit gering zijn. Maar aangezien de gemeente een voorbeeldfunctie vervuld en dit de start is om verandering teweeg te brengen kan het een strategische keuze zijn. Externe partijen kunnen pas overtuigd worden door als gemeente zelf de eerste zet te geven.

Om de effecten van alle investeringen uiteindelijk goed inzichtelijk te krijgen is monitoring van de ontwikkelingen noodzakelijk. Bij de start dient er een nulmeting uitgevoerd te worden en de actuele verscheidenheid van dier- en plantensoorten te worden onderzocht. In het vijfde uitvoeringsjaar van het nieuwe beleid kan er dezelfde meting worden verricht waarbij de resultaten zichtbaar zullen worden.

4.3. Maaien wadi's

In de KOG worden de wadi's in de gemeente genoemd; "de ruimte rondom de wadi's dient extensief beheerd te worden ter bevordering van de biodiversiteit."

De gemeente streeft naar een uitvoeringsplan waarbij de wadi's niet meer elke week gemaaid zullen worden maar dat ze slechts twee keer per jaar zullen worden gemaaid en afgezogen. Dit zal met behulp van een communicatieplan naar de burgers uitgerold dienen te worden. Het areaal aan wadi's in de gemeente Dinkelland beslaat momenteel 8.539 m2.

Aansluitende projecten binnen de gemeente Dinkelland;

4.4. Burgerparticipatieprojecten

De afkorting COR staat voor Contactpersoon Openbare Ruimte. Deze mensen begeleiden de uitvoering van burgerinitiatieven. Bewoners binnen de gemeente komen met wensen waarbij ze vaak de groene invulling van hun wijk willen veranderen. De gemeente ondersteunt deze wensen door medewerking te verlenen onder voorwaarde dat de biodiversiteit hiermee ook gestimuleerd wordt. Vaak kan dit al worden bereikt door te kiezen voor goede beplantingssoorten die bevorderlijk zijn voor insecten. In de gemeente Dinkelland zijn er in meerdere woonwijken in 2018 en 2019 al diverse projecten uitgevoerd.

4.5. Groene Loper

De gemeente Dinkelland heeft zich onlangs aangesloten bij De Groene Loper Losser-Oldenzaal. De Groene Loper Losser-Oldenzaal maakt onderdeel uit van de Groene Loper Overijssel, een provinciaal project om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij natuur, landschap en biodiversiteit. Een mooie manier om dat te doen is door de vele lokale groene (buurt)-initiatieven van klein tot groot, met elkaar kennis te laten maken en beter zichtbaar te maken. Zij organiseren daarom netwerkbijeenkomsten, gezamenlijke activiteiten en stellen budget ter beschikking van groene initiatieven. De jaarlijkse financiële bijdrage van de gemeente is € 1.500,00 voor deelname aan het bloemenlint.

4.6. Klimaatadaptatie

Ten gevolge van de klimaatsverandering zal er bij het inrichten van de openbare ruimte klimaatadaptief gehandeld dienen te worden. De buitenruimte dient water- en hittebestendig ingericht en beheerd te worden. Bij het doorvoeren van betreffende maatregelen zal er ook gekeken worden naar het vergroten van de kansen van biodiversiteit. Voorbeelden hiervan zijn verlaging van de plantvakken om regenwater niet snel af te voeren maar te kunnen laten infiltreren ter plaatse waar het valt. Verhoudingsgewijs meer groen meenemen in ontwerpen; betere keuzes in sortimentsbepaling; en kwalitatief betere keuzes en afwegingen in detailleringen van de aanleg kunnen op langer termijn groot verschil maken.

4.7. Groene schoolpleinen

De gemeente Dinkelland wil graag met alle scholen in gesprek om het project Groene schoolpleinen van de provincie Overijssel onder de aandacht te brengen. Samen met de scholen wil de gemeente kijken naar de mogelijkheden liggen om schoolpleinen groener te maken en de biodiversiteit te vergroten. Ook op educatief gebied zijn er nog goede mogelijkheden om kinderen bewuster van natuur te maken. Natuur en Milieu Overijssel zoekt voor 2020 zes gemeenten in Overijssel die een actieve samenwerking willen aangaan met het Programma Groene Schoolpleinen. Op basis van inschrijving en selectie worden de gemeenten met de beste scores op het gebied van eigen inzet geselecteerd.

4.8. Natuurinclusief bouwen

Bij aanvragen rondom WABO-vergunningen, bijvoorbeeld bij nieuwbouwplannen, wijst de gemeente Dinkelland de aanvragers op de mogelijkheden rondom Natuurinclusief bouwen. Natuurinclusief bouwen is een vorm van duurzaam bouwen waarbij zodanig gebouwd en ingericht wordt dat een bouwwerk bijdraagt aan de lokale biodiversiteit en natuurwaarden.

4.9. Landschapsdeal

Met deze communicatiecampagne wil de gemeente bij de inwoners meer draagvlak te creëren voor het unieke en waardevolle landschap in Noordoost Twente en de wijze waarop we de landschapskwaliteit in de gemeente willen herstellen en behouden. Onder andere zagen is een noodzakelijke onderhoudsmaatregel om volle landschapselementen (terug) te krijgen/ te behouden.

Het beoogde effect hierbij is het creëren van besef van waarde van het unieke landschap bij inwoners en begrip voor het uitvoeren van beheer van landschapselementen en beheer werkzaamheden in N2000 terreinen (o.a. zaagwerkzaamheden).

5. Externe partijen

Het percentage grond dat beheerd wordt door de gemeente Dinkelland is slechts een fractie van het totaal grondgebruik binnen de gemeentegrenzen. Om de biodiversiteit echt een kans te kunnen geven is het dus van groot belang om de andere perceelhouders ook te overtuigen van de noodzaak. Dit kan door de samenwerking tussen de gemeente en externe partijen te vergroten en informatie en kennis uit te wisselen. Dit zal wel inspanning en bereidheid tot samenwerking vanuit alle partijen vergen.

Een overzicht van partijen betrokken bij Biodiversiteit;

- Natuur en vogelwerkgroep "De Grutto"
- Heemkunde Ootmarsum
- Heemkunde Denekamp
- Vereniging Heemkunde oalde gemeente Weersel
- SNMO (Stichting Natuur & Milieu Ootmarsum)

- Museum Natura Docet Wonderryck Twente
- Imkerij Bijen&Natuur Ootmarsum
- Staatsbosbeheer, Landschap Overijssel en Natuurmonumenten
- Waterschap Vechtstromen
- Agrarisch Gebiedscollectief
- LTO
- NEOL Natuur Educatie Op Locatie

6. Communicatie

Veranderingen in het uitvoeringsbeleid en visie van de openbare ruimte dienen op zorgvuldige wijze zowel intern als extern te worden gecommuniceerd. Hiervoor is er een communicatieplan opgesteld. Zie bijlage: Communicatieplan.